Rocznik sześćdziesiąty dziewiąty.

Urzędowy Orędownik Kościelny

dla diecezji chełmińskiej.

Nr. 13-14. Pelplin, dnia 10 grudnia 1926.

Treść:

106.

List J. Eminencji X. Kardynała Gasparri, Sekretarza Stanu

SEGRETARIA DI STATO
DI SUA SANTITA

Dal Vaticano, die 13 Octobris 1926.

Qua religionis et pietatis laude ista dioecesis feliciter floreat, ex studio quoque perspicere licet quo boni tui fideles, te quidem cum clero diligenter instante, Apostolicae Sedi subvenire nituntur ut tam multa fidei et caritatis opera per catholicorum orbem sustentare queat.

Itaque nuper etiam Petrinam stipem Zl. 1109,92 in eam rem pio consilio misistis, quam SANCTITAS SUA benigno animo excepit.

Plurimas igitur grates agit amantissimus Pater tibi aliisque oblatoribus, quos certe remunerator Deus in hac quoque vita, nedum in futura, iusto praemio afficere non omittet.

Interea AUGUSTUS PONTIFEX in caelestium donorum auspicium itemque in praecipuae benevolentiae pignus, Apostolicam Benedictionem tibi cunctoque clero ac populo istius dioecesis amantissime impertit.

Ego vero, haec tibi referens, occasione utor sensus existimationis erga te meae confirmandi, quibus sum ac permaneo

Rev.mo Domino Dno Episcopo Culmensi.

Tibi addictissimus
P. Card. Gasparri.

107.

Podział i częściowo nowe ugrupowanie dekanatów

Oddawna już odczuwano potrzebę podzielenia i nowego częściowo ugrupowania dekanatów diecezji Naszej Chełmińskiej. Niektóre bowiem dekanaty zbyt były rozległe i przestrzeniami swemi utrudniały obowiązki XX. Dziekanom; inne miały parafje jakby odcięte od dekanatu swego a przylegające do dekanatu sąsiedniego. Pragnąc ułatwić prawidłową działalność XX. Dziekanom a poszczególne dekanaty więcej zespolić i rozbudzić wśród ich duchowieństwa żywsze poczucie przynależności, dzielimy niniejszem w myśl can. 217 § 1 C. J. C. dekanat Mirachowski na dekanat Kościerski i Kartuski; dekanat Pucki na dekanat Pucki i Wejherowski; dekanat Tucholski na dekanat Czerski i Tucholski. Znosimy dekanat Górzeński. W innych dekanatach nieznaczne

tylko przeprowadzamy zmiany w składzie poszczególnych parafij.

Podział dekanatów i zmiany w ich ugrupowaniu obowiązują od 1 stycznia 1927 r.

Akta poszczególnych, parafij, zmieniających przynależność swą dotychczasową, doręczą przedtem XX. Dziekani Dziekanom dakanatów, do których owe parafje odtąd będą należały.

Podajemy poniżej wykaz dekanatów oraź parafij, które odtąd do nich należą.

I Brodnicki

1. Bobrowo, 2. Brodnica nad Drwęcą, 3. Cielęta, 4. Górale, 5. Jastrzębie, 6. Kruszyny, 7. Lembarg, 8. Mszano, 9. Nieżywięć, 10. Pokrzydowo, 11. Szczuka, 12. Żmijewo.

II Chełmiński

1. Chełmno, 2. Duże Czyste, 3. Kijewo, 4. Lisewo, 4. Sarnowo, 6. Starogród, 7. Wabcz,

III Chełmżyński

1. Biskupiec, 2. Chełmża, 3. Dźwierzno, 4. Gronowo, 5. Grzybno, 6. Grzywna, 7. Kiełbasin, 8. Nawra, 9. Papowo Biskupie, 10. Trzebcz, 11. Unisław, 12. Wielkałąka.

IV Chojnicki

1. Borowy Młyn, 2. Borzyszkowo, 3. Brusy. 4. Brzeźno, 5. Chojnice, 6. Konarzyny, 7. Leśno, 8. Lichnowy, 9. Nowacerkiew koło Chojnic, 10. Ogorzeliny, 11. Ostrowite, 12. Silno, pomorskie, 13. Swornegacie.

V Czerski

1. Czersk, 2. Karsin, 3. Legbąd, 4. Łęg, 5. Odry, 6. Osie, 7. Piece, 8. Rytel, 9. Śliwice, 10. Szlachta, 11. Wda, 12. Wiele.

VI Fordoński

1. Byszewa, 2. Dóbrcz, 3. Fordon, 4. Koronowo, 5. Osielsko, 6. Ostromecko, 7. Serock, 8. Wtelno, 9. Wudzyn, 10. Żołędowo.

VII Gniewski

1. Dzierżążno, 2. Garc, 3. Gniew, 4. Janowo gniewskie, 5. Królowlas, 6. Lignowy, 7. Nowa Cerkiew koło Morzeszczyna, 8. Opalenie, 9. Piaseczno pomorskie, 10. Tymawa, 11. Walichnowy.

VIII Golubski

1. Chełmonie, 2. Golub, 3. Kowalewo, 4. Kurkocin, 5. Lipnica, 6. Łobdowo, 7. Pluskowęsy, 8. Radowiska Wielkie, 9. Srebrniki, 10. Wrock, 11. Zieleń.

IX Grudziądzki (dawniej Łasiński)

1. Grudziądz, par. św. Mikołaja, 2. Grudziądz, par. św. Krzyża, 3 Grudziądz, par. Serca Jezusowego, 4. Łasin, 5. Mokre koło Grudziąda, 6. Rogóźno pomorskie, 7. Król. Dąbrówka, 8. Święte, 9. Szembruk, 10. Szynwałd pomorski, 11. Szynych.

X Kamieński

1. Dąbrowa, 2. Kamień, 3. Lutowo, 4. Sępólno, 5. Sypniewo pomorskie, 6. Waldowo kościelne, 7. Więcbork, 8. Wielowicz.

XI Kartuski

1. Brodnica, 2. Chmielno, 3. Goręczyno, 4. Gowidlino, 5. Kartuzy, 6. Kiełpino, 7. Linja, 8. Sianowo, 9. Sierakowice, 10. Wygoda.

XII Kościerski

1. Dziemiany, 2. Garczyn, 3. Grabowo pomorskie, 4. Kościerzyna, 5. Lipusz, 6. Niedamowo, 7. Parchowo. 8. Pogódki, 9. Podlaszki, Stare, 10 Stężyca, 11. Sulęczyno, 12. Szczodrowo, 13. Wysin.

XIII Lidzbarski

1. Białuty, 2. Boleszyn, 3. Działdowo, 4. Górzno, 5. Grążawy, 6. Kiełpino, 7. Lidzbark, 8. Łęck Wielki, 9. Mroczno. 10. Radoszki.

XIV Lubawski

1. Grabowo, 2. Grodziczno, 3 Kazanice, 4. Koszelewy, 5. Lubawa, 6. Prątnica, 7. Rożental, 8. Rumian, 9 Sampława, 10. Złotowo, 11. Zwiniarz.

XV Nowski

1. Barłożno, 2. Bzowo pomorskie i Lubień, 3. Grabowo, 4. Kasparus, 5. Komórsk Wielki, 6. Kościelna Jania, 7. Lalkowy, 8. Lipinki, 9. Nowe, 10. Osiek, 11. Pieniążkowo.

XVI Nowomiejski

1. Brzozie niemieckie, 2. Brzozie polskie, 3. Krotoszyny, 4. Kurzętnik, 5. Lipinki, 6. Łąkorz, 7. Mikołajki, 8. Nowemiasto nad Drwęcą, 9. Radomno, 10. Skarlin, 11. Szwarcenowo, 12. Tylice.

XVII Pucki

1. Jastarnia, 2. Mechowa, 3. Puck, 4. Starżyno, 5. Strzelno, 6. Swarzewo, 7. Tyłowo, 8. Żarnowiec.

XVIII Radzyński.

1. Gruta, 2. Jabłonowo pomorskie, 3. Linowo królewskie, 4. Okonin, 5. Ostrowite koło Jabłonowa, 6. Płowęż, 7. Radzyn pomorski, 8. Rywałd.

XIX. Starogardzki

1. Bobowo pomorskie, 2. Dąbrówka, 3. Czarnylas, 4. Jabłowo, 5. Kiszewa Stara, 6. Klonówka, 7. Kokoszkowy, 8. Lubichowo, 9. Pączewo, 10. Pinczyn, 11. Skarszewy, 12. Starogard, 13. Sumin, 14. Zblewo.

XX. Świecki.

1. Drzycim, 2. Gruczno, 3. Jeżewo, 4. Łąkie polskie, 5. Lubiewo, 6. Niewieścin, 7. Przysiersk, 8. Rykowisko-Błądzim, 8. Świecie, 10. Świekatowo, 11. Topólno.

XXI Tczewski

1. Godziszewo, 2. Lubiszewo, 3. Miłobądź, 4. Pelplin, 5. Rajkowy, 6. Subkowy, 7. Tczew, par. św. Krzyża, 8. Tczew, par. św. Józefa.

XXII Toruński.

1. Bierzgłowo, 2 Czarnowo, 3. Czarze, 4. Kaszczorek, 5. Lubicz, 6. Łążyn, 7. Papowo toruńskie, 8. Świerczynki, 9. Toruń, par. św. Jakóba, 10. Toruń, par. św. Jana, 11. Toruń, par. N. Marji P., 12. Toruń - Mokre.

XXIII Tucholski.

1. Bysław, 2. Cekcyn polski, 3. Gostoczyn, 4. Jeleńcz, 5. Lniano, 6. Mędromierz Wielki, 7. Pruszcz, 8. Raciąż pomorski, 9. Tuchola, 10. Zdroje.

XXIV Wąbrzeski.

1. Błędowo, 2. Łopatki polskie, 3. Niedźwiedź, 4. Nowawieś Królewska, 5. Orzechowo, 6. Płużnica, 7. Ryńsk, 8. Wąbrzeźno.

XXV Wejherowski

1. Chylonia, 2. Gdynia, 3. Góra, 4. Luzino, 5. Oksywie, 6. Pierwoszyno, 7. Reda, 8. Rumia, 9. Strzepcz, 10. Szemud, 11. Wejherowo.

XXVI Żukowski

1. Chwaszczyn, 2. Kack Wielki, 3. Kielno, 4. Łebno, 5. Matarnia, 6. Pomieczyno, 7. Przodkowo, 8. Żukowo.

Pelplin, dnia 8 grudnia 1926 r.

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

108.

Nominacje

Na podstawie przepisów C. I. C. zamianowałem:

I **Kanonikiem honorowym** katedry chełmińskiej w Pelplinie:

X. dziekana *B. Łosińskiego* z Sierakowic

II **Oficjałem Sądu Biskupiego:**

X kanonika *J. Bartkowskiego*

Sędziami Prosynodalnymi na lat 10:

1. X. Biskupa *J. Klundera,*
2. X. Prepozyta *L. Rogackiego,*
3. X. Kanonika *F. Michalskiego,*
4. X. „ *K. Dominika,*
5. X. „ *F. Sawickiego,*
6. X. „ *P. Panskego,*
7. X. Dziekana *B. Witkowskiego.*

Promotorem iustitiae:

X. Kanonika *P. Kurowskiego*

Defensorem vinculi:

X. Prof. *F. Rożyńskiego*

Notarjuszem Sądu Biskupiego

X. Kapelana *A. Pastwę*

III **Profesorami** Seminarjum duchownego:

1. X. Prob. *M. Raszeję* profesorem teologji moralnej, ascetyki i socjologji,

2. X. Prof. *T. Glemmę* profesorem historji kościelnej, diecezjalnej i sztuki kościelnej,
3. X. Prof. *B. Partykę* Ojcem duchownym.

IV **Egzaminatorami Prosynodalnymi** na lat 10:
1. X. Kanonika *K. Dominika,*
2. „ *F. Sawickiego,*
3. „ *P. Panskego,*
4. X. Profesora *F. Rożyńskiego,*
5. „ *M. Raszeję,*
6. „ *T. Glemmę.*

V **Proboszczami Konsultorami** na lat 10:
1. X. Kan. i Prał. *W. Dąbrowskiego,*
2. X. Dziekana *B. Dembka,*
3. X. Proboszcza *S. Zakrysia,*
4. „ *J. Szydzika.*

VI **Deputatami pro Seminario** na lat 6:
a. pro disciplina:
1. X. Dziekana *F. Drapiewskiego,*
2. „ *W. Lewandowskiego.*

b. pro administratione bonorum:
1. X. Prepozyta *L. Rogackiego,*
2. X. Dziekana *W. Wiśnickiego.*

VII **Członkami Consilii a Vigilantia:**
1. X. Dziekana *L. Kasynę,*
2. X. Proboszcza *L. Gawin-Gostomskiego,*
3. „ *A. H. Szumana,*
4. Kuratusa *B. Bączkowskiego.*

VIII **Cenzorami książek treści religijnej:**
1. X. Kanonika *F. Sawickiego,*
2. X. Profesora *K. Bieszka,*
3. X. Proboszcza *K. Kreffta,*
4. „ *A. Mańkowskiego,*
5. „ *G. Działowskiego,*
5. „ *W. Łęgowskiego.*

IX **Delegatami Biskupimi** na Komisarjat:
1. Chełmiński: X. Dziekana *L. Kasynę,*
2. Kamieński: „ *Alfonsa Schulza,*
3. Pelpliński: „ *F. Drapiewskiego.*

X **Dziekanami** na podstawie Can. 446 § 1:
1) X. Prob. *A. Bukowskiego* z Łęgu dekanatu Czerskiego
2) „ *F. Podlaszewskiego* z Dziemian dekanatu Kościerskiego,
3) „ *P. Konitzera* z Świecia dekanatu Świeckiego,
4) X. Prob. *W. Lewandowskiego* z Pelplina dekanatu Tczewskiego,
5) „ *E. Roszczynialskiego* z Wejherowa dekanatu Wejherowskiego.

Pelplin, dnia 8 grudnia 1926.

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

109.

Dotyczy budowy, przemian lub restauracji kościołów, kaplic i obrazów

Podajemy poniżej przepisy dotyczące budowy i restauracji kościołów, kaplic i obrazów:

1) Can. 1162 § 1: Nulla eclesia aedificetur sine expresso Ordinarii loci consensu *scriptis dato.*

2) Can. 1164 § 1: Curent Ordinarii, audito etiam, si opus fuerit, peritorum consilio, ut in ecclesiarum aedificatione *vel refectione* serventur formae a traditione christiana receptae et artis sacrae leges.

3) Can. 1280: Imagines pretiosae, idest vetustate, arte aut cultu praestantes, in ecclesiis vel oratoriis publicis fidelium venerationi expositae, si quando reparatione indigent, *nunquam restaurentur sine dato scriptis consensu ab Ordinario;* qui antequam licentiam concedat, prudentes ac peritos viros consulat.

4) Art. XIV Konkordatu, alinea 2 opiewa: „Żadna budowa, przemiana lub restauracja kościołów i kaplic nie będzie dokonywana inaczej, jak tylko zgodnie z technicznemi i artystycznemi przepisami ustaw, dotyczących budowy gmachów i konserwacji zabytków".

Celem ścisłego przeprowadzenia tych przepisów zamianowaliśmy rzeczoznawcą na diecezję Naszą Chełmińską architekta p. Cybichowskiego w Poznaniu, Rzeczpospolita 2. Rozporządzamy więc, aby odtąd wszelkie projekty na nowe kościoły albo na jakiekolwiek restauracje w kościołach i kaplicach, na malowanie kościołów i kaplic, na zmiany ich, przysyłano **do Ordynarjatu** Naszego Biskupiego w

Pelplinie, gdzie przedłoży się je rzeczoznawcy wzgl. konserwatorowi.

Pelplin, dnia 8 grudnia 1926.

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

110.

Dotyczy diecezjalnego inwentarza przedmiotów zabytkowych.

Rozporządzenie
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 19 grudnia 1925 r.
w sprawie komisyj mieszanych dla ochrony zabytków sztuki i kultury znajdujących się w katolickich kościołach i lokalach kościelnych.

Na mocy art. XIV Konkordatu pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczypspolitą Polską, podpisanego w Rzymie dnia 10 lutego 1925 r. (Dz. U. R. P. nr. 72 poz. 501), oraz art. 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1925 roku, o zatwierdzeniu układu ze Stolicą Apostolską, określającego stosunek Państwa do Kościoła Rzymsko-Katolickiego (Dz. U. R. P. nr. 47 poz. 324) zarządza się co następuje:

§ 1. Dla ochrony znajdujących się w katolickich kościołach i lokalach kościelnych starożytności, dzieł sztuki, dokumentów archiwalnych i rękopisów, posiadających wartość historyczną lub artystyczną, tworzy się w każdej diecezji komisję, składającą się z Ordynarjusza, jako przewodniczącego i czterech osób, wśród których winien znajdować się konserwator państwowy zabytków sztuki i kultury, lub inny przedstawiciel Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Ordynarjusz przesyła listę wybranych przez siebie osób Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w celu uzyskania jego opinji.

Komisja rozpoczyna swe czynności, skoro Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyrazi zgodę na proponowanych czterech członków komisji, albo jeżeli w ciągu 24 dni, licząc od daty stempla pocztowego pisma Ordynarjusza, nie nadejdzie odpowiedź Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 2. Komisja ma nazwę: Komisja mieszana do opieki nad zabytkami kościelnemi" (krócej: Komisja mieszana konserwatorska) i ma za zadanie wykonywanie opieki nad wymienionymi w § 1 zabytkami.

Dokumenty mające w myśl prawa kanonicznego charakter tajny, między innemi przechowywane w tajnem archiwum biskupiem oraz przedmioty specjalnego kultu np. Obrazy cudowne, wyjęte są z pod działania Komisji.

§ 3. Siedzibą komisji jest miejsce rezydencji Ordynarjusza.

§ 4. W komisji mieszanej przewodniczy Ordynarjusz, lub wyznaczony przez niego zastępca.

§ 5. Członkowie Komisyj powołani są na lat trzy, po upływie których mogą być powołani ponownie.

W razie śmierci lub ustąpienia członka komisji w ciągu trzechlecia biskup powołuje na jego miejsce inną osobę trybem przepisanym w § 1.

§ 6. Zabezpieczenie środków pieniężnych dla prowadzenia biurowości komisyj, będzie przedmiotem osobnego zarządzenia.

§ 7. Posiedzenia Komisji odbywają się z reguły raz na kwartał, na wezwanie przewodniczącego.

Do ważności uchwał wymagana jest obecność przewodniczącego i przynajmniej dwóch członków.

Uchwały komisji zapadają zwykłą większością głosów; przy równym podziale głosów, głos przewodniczącego przeważa.

§ 8. Komisja rozpatrzy przygotowane przez proboszczów, rektorów i przełożonych klasztorów inwentarze przedmiotów zabytkowych, oraz takież inwentarze i spisy państwowe i utworzy wspólny inwentarz diecezjalny zabytków kościelnych ruchomych.

§ 9. Zabytki objęte inwentarzem diecezjalnym pozostają pod opieką rektorów kościołów, lub przełożonych instytucyj, do których przedmioty te należą.

Podlegają one periodycznej kontroli komisji mieszanej lub delegowanych przez nią ekspertów.

§ 10. Zabytki ruchome kościelne nie mogą być niszczone, usuwane, sprzedawane, zamieniane, przerabiane, odnawiane lub rekonstruowane bez pozwolenia komisji mieszanej konserwatorskiej. Przewożenie wymienionych zabytków na wystawy publiczne wymaga również pozwolenia komisji.

Roboty, mające na celu przerabianie, odnawianie lub rekonstrukcję przedmiotów zabytkowych, podlegają kontroli komisji mieszanej.

§ 11. Koszty konserwacji zabytków kościelnych ponoszą instytucje będące właścicielkami, z ewentualną pomocą ze skarbu Państwa.

§ 12. Restauracja obrazów objętych diecezjalnym inwentarzem zabytków, wymaga osobnego pisemnego pozwolenia Ordynarjusza.

§ 13. Przed wydaniem zarządzeń co do konserwacji zabytków kościelnych nieruchomych, władze państwowe zasięgają opinji właściwego Ordynarjusza.

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
(—) St. Grabski.

Na mocy więc art. XIV Konkordatu pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczypospolitą Polską, stosownie do powyższego Rozporz. Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 19 grudnia 1925 (z D. U. R. P. nr. 6 z dnia 20 stycznia 1926) zarządzam, aby XX. Proboszczowie, Administratorzy i Kuratusowie oraz Przełożeni klasztorów przedłożyli inwentarze przedmiotów zabytkowych, na podstawie których stworzy się inwentarz diecezjalny zabytków kościelnych ruchomych. W tym celu wyciągi z inwentarza i spisów państwowych będą doręczone stronom zainteresowanym do uzupełnienia.

Pelplin, dnia 8 grudnia 1926.

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

111.
Dotyczy projektów na pomniki.

Zarządzam, aby projekty na pomniki i figury Świętych Pańskich, które zamierza się wystawić na miejscach publicznych, przedkładano Naszemu Ordynarjatowi Biskupiemu, zanim uzyskają zatwierdzenie Pana Wojewody, w myśl Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1922 (Dz. U. R. P. nr. 14 poz. 123).

Zarządców parafij wzywam do ścisłego przestrzegania powyższych przepisów.

Pelplin, dnia 8 grudnia 1926.

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

112.
Dotyczy Dzieła Rozkrzewienia Wiary

Diecezja Chełmińska uczyniła już niemało dla sprawy misyjnej. Przecież w jej łonie osiedli OO. Werbiści, roztaczając owocną działalność pismami, które wydają, i wychowaniem młodzieży, którą sposobią dla wielkiej idei misyjnej. W obrębie diecezji Chełmińskiej rozwija się pomyślnie Tow. Dzieciątka Jezus; zyskuje coraz więcej zwolenników Unio Cleri pro Missionibus, zapuszcza korzenie Towarzystwo Misyjne. Ale wszystkie te organizacje muszą oprzeć się o jedną organizację centralną, o **Dzieło Rozkrzewienia Wiary.**

Trzeba je tedy w myśl encykliki Ojca św. Piusa XI Rerum Ecclesiae gestarum z 28 lutego 1926 do diecezji Naszej wprowadzić. W tym celu mianujemy niniejszem dyrektorem diecezjalnym tego Dzieła *X. kanonika Pawła Kurowskiego w Pelplinie* i zarządzamy, aby Rządcy kościołów założyli je we wszystkich parafjach Naszej diecezji w uroczystość Trzech Króli r. 1927 i natychmiast o założeniu i zorganizowaniu go donieśli X. Dyrektorowi diecezjalnemu. Do niego należy się zgłaszać o karty wpisowe, statuty i druki.

Pelplin, dnia 9 grudnia 1926.

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

113.

Ustawa ogólna oraz przywileje Związku misyjnego duchowieństwa (Unio cleri pro missionibus)

W diecezji Naszej istnieje pod przewodnictwem *X. Kanonika K. Dominika* Unio cleri pro missionibus. Pragnąc ożywić ten Związek i zachęcić do niego wszystkich kapłanów, podajemy poniżej Ustawę jego i przywileje.

Pelplin, dnia 9 grudnia 1926 r.

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

Dekret św. Kongregacji Rozkrzewienia Wiary.

Ażeby pobożne stowarzyszenie kapłanów, które nosi nazwę „Związek Misyjny Duchowieństwa", tak usilnie zalecane przez ś. p. Papieża Benedykta XV. i szczęśliwie panującego Piusa XI., we wszystkich krajach było należycie i według zamierzeń zakładane, Św. Kongregacja Rozkrzewienia Wiary uznała za właściwe ogłosić publicznie przejrzane statuty ogólne, do których stosować się winni ci, co pragną pójść za życzeniami Papieskiemi oraz zyskiwać dla siebie wszystkie przywileje duchowne, jakie są udzielone dla tegoż stowarzyszenia pobożnego.

O ile w jakimś kraju dla szczególnych okoliczności okaże się konieczność odstąpienia w niektórych punktach od ogólnej ustawy albo też dodania czegośkolwiek do niej, należy uzyskać uprzednio aprobatę od tejże św. Kongregacji.

Oby Bóg Najwyższy sprawił, ażeby wszyscy kapłani chętnie i jaknajliczniej zapisali się do tego stowarzyszenia pobożnego, dla rozbudzenia w sobie coraz większego zapału do Misji.

Dano w Rzymie, w Pałacu św. Kongregacji Rozkrzewienia Wiary, dnia 4 kwietnia, w uroczystość Zmartwychwstania P. N. Jezusa Chrystusa, 1926 r.

F. M. Kard. Van Rossum, Prefekt.

(M. P.) † F. Marchetti Selvaggiani.
Arcyb. Seleucji, Sekretarz.

STATUTY OGÓLNE.

I. O istocie i celu Związku.

1. Pobożny Związek Misyjny Duchowieństwa jest stowarzyszeniem kapłanów, ustanowionem dla wspierania misyj Kościoła św. według wskazówek podanych niżej w punkcie 4.

Pobożny ten związek zatwierdzony został przez Stolicę Apostolską oraz obdarzony licznymi przywilejami i szczególnemi łaskami.

2. Za swą patronkę uważa Najśw. Pannę Marję, Królowę Apostołów i Misyj, pod Jej też szczególną opieką wypełnia cel wyznaczony.

3. Pobożny Związek winien być zakładany w poszczególnych diecezjach według przepisów kan. 708.

4. Zwizek ten ma na celu obudzenie ducha gorliwości względem nawracania pogan wśród kapłanów, ażeby przez nich lud chrześcijański zapłonął również troską o misje katolickie i tym sposobem cały Kościół przyczynił się do rozszerzenia królestwa Chrystusowego po wszystkim świecie.

Związek misyjny duchowieństwa nie jest bynajmniej jakiemś nowem dziełem misjonarskiem, ustanowionem dla zbierania ofiar wśród wiernych; nie ma też na celu przywłaszczenia sobie kierownictwa nad innemi dziełami misyjnemi, jakkolwiek stara się o przygotowanie umysłów pośród wiernych, ażeby ci nieśli wedle możności pomoc dla wszystkich dzieł misyjnych.

5. Członkowie Związku starają się osiągnąć cel zamierzony następującemi środkami:

a) gorącemi modłami do Pana Boga o pomyślny rozwój misyj świętych, oraz własną współpracę na rzecz misyj;

b) przez poznawanie misyj oraz ich potrzeb i prac apostolskich, które są podejmowane przez Misjonarzy w różnych częściach świata, ich pomyślnego lub mniej radośnego rozwoju, wreszcie tych wszystkich spraw, które odnoszą się w pierwszym rzędzie do rozszerzenia Królestwa Bożego wśród pogan.

c) przez konferencje i zgromadzenia członków, którzy się wzajemnie uświadamiają o potrzebach misyjnych i wspólnie zachęcają do ich zaspokojenia.

d) przez rozbudzanie w rodzinach chrześcijańskich powołań misyjnych już to do kapłaństwa, już też do obowiązków pomocnika czy pomocnicy kapłanów misjonarzy;

e) przez przypominanie wiernym, zarówno w kazaniach i publicznych konferencjach, jak w prywatnych rozmowach i zachętach, w końcu w publicznych wydawnictwach, o wielkości dzieła głoszenia ewangelji wśród niewiernych, tudzież o różnych sposobach pomagania i zaspakajania potrzeb misyj katolickich;

f) przez ofiarowanie dobrowolne swej współpracy tym, którzy są postawieni na czele dzieł misyjnych;

g) przez usilne staranie, żeby dla wszystkich były znane i wszędzie rozszerzane Dzieła misyjne, przedewszystkiem zaś te, które Stolica Apostolska uznaje za swoje, a które w szczególności zalecone zostały w Piśmie Papieskiem, rozpoczynającem się od słów „Rzymskich Papieży", z dnia 3 maja 1922 r. Do nich należy przedewszystkiem wielkie dzieło Rozkrzewiania Wiary, oraz pomocnicze dzieła: Świętego Dziecięctwa Jezusowego, Świętego Piotra Apostoła, mające na celu wychowanie duchowieństwa tubylczego; ponadto składka doroczną w uroczystość Trzech Króli na wykup niewolników czyli na misje Afrykańskie; nie pomija się również zachęcania wiernych do specjalnych składek na oznaczone kraje lub misje albo też na poszczególne potrzeby, jakie nadarzyć się mogą w pracach misyjnych;

h) przez popieranie tak zwanych uroczystości misyjnych, zebrań lub zjazdów i innych tego rodzaju objawów, któreby wpływały na większe zainteresowanie wiernych sprawami misyjnemi.

II. O członkach stowarzyszenia.

6. Do Związku Misyjnego Duchowieństwa mogą być zapisani wszyscy kapłani, zarówno świeccy, jak zakonni, oraz klerycy, którzy odbywają studja teologiczne.

7. Przyjęcia członków dokonywa albo Rada diecezjalna, albo Rada krajowa albo, gdzie ich niema, Św. Kongregacja Rozkrzewiania Wiary.

8. Przez samo zapisanie przyjmuje się obowiązki członków Związku, a jednocześnie nabywa się prawa do zyskiwania odpustów, oraz korzystania ze wszystkich łask i przywilejów, jakie są udzielone Związkowi pobożnemu przez Stolicę Apostolską.

Członkowie wszakże powinni wiedzieć, że nie wystarcza samo zapisanie się do Związku, lecz należy usilnie i wiernie wypełniać te obowiązki, których się podjęło przy zapisie, o ile się pragnie rzeczywiście korzystać z łask, udzielonych przez Stolicę Apostolską Związkowi pobożnemu.

9. Członkami zwyczajnymi zowią się ci, którzy oprócz innych obowiązków przepisanych przez Związek, uiszczają corocznie składki uchwalone przez Radę krajową.

10. Członkami dożywotnimi są ci, którzy również, poza wiernem wypełnianiem obowiązków, uiszczą znaczniejszą składkę, określoną przez Radę.

11. Członkami honorowymi są najczcigodniejsi XX. Biskupi oraz Kardynałowie Ś. K. R., którzy przyłączą się do Związku pobożnego.

12. Wszyscy kapłani, którzy czynnie przebywają na misjach, lub ci, którzy z powodu stanu zdrowia, starości albo z posłuszeństwa zmuszeni są je opuścić, korzystają ze wszystkich przywilejów i łask udzielonych Związkowi.

13. Pobożny Związek Misyjny Duchowieństwa zależny jest w zupełności od Św. Kongregacji Rozkrzewiania Wiary.

III. O Radach.

14. W każdym kraju na czele Związku Pobożnego stoi bezpośrednio Rada krajowa, w poszczególnych zaś diecezjach Rada diecezjalna.

A. O Radzie krajowej.

15. Rada krajowa składa się z Prezesa i kilku członków, z których jedni powoływani są z pomiędzy Dyrektorów diecezjalnych, inni z Instytutów misyjnych, o ile one istnieją w kraju.

16. Prezes Rady krajowej mianowany jest przez Św. Kongregację Rozkrzewiania Wiary. Biskupi danego kraju przedstawiają tejże Kon-

gregacji nazwisko, czy nazwiska kandydatów, wybranych przeważnie z Ordynarjuszów miejscowych.

17. Członkowie Rady wybierani są przez Prezesa, po porozumieniu się z Ordynarjuszami właściwymi, jeżeli dotyczy to kapłanów świeckich, z Przełożonymi zaś zakonnymi, o ile chodzi o zakonników.

18. Radni pozostają na swym urzędzie w ciągu trzech lat; mogą wszakże ponownie być wybrani.

19. Jeden z członków Rady spełniać będzie urząd Sekretarza, inny zaś Skarbnika. Prezes określa bliżej obowiązki, jakie obydwaj mają spełniać, poza sprawami związanemi ściśle z ich urzędem.

20. Zadaniem Rady krajowej jest: rozszerzanie jaknajusilniej Pobożnego Związku w kraju; określanie składek, jakie mają być uiszczone przez członków zwyczajnych i dożywotnich; rozpatrywanie i potwierdzenie sprawozdań z dochodów i rozchodów Rad diecezjalnych; wspomaganie, gdzie się okaże potrzeba, Rad diecezjalnych w ich działalności; urządzanie zjazdów Związku Misyjnego z całego kraju itp.

21. Przynajmniej raz do roku Rada główna zbiera się, na zaproszenie Prezesa.

22. Siedzibę Rady krajowej ustala Prezes.

B. O Radzie diecezjalnej.

23. Na czele Pobożnego Związku Misyjnego Duchowieństwa w poszczególnych diecezjach stoi Rada diecezjalna, składająca się z Dyrektora czyli Kierownika i Radnych, z których jeden spełnia obowiązki Sekretarza, inny zaś Skarbnika.

24. Zarówno Dyrektor jak Radni mianowani są przez Ordynarjusza miejscowego i pozostają na swych stanowiskach według uznania tegoż Ordynarjusza.

25. Zadaniem Rady diecezjalnej jest: rozszerzanie Pobożnego Związku w diecezji, staranie, aby wszyscy kapłani doń należeli, a przedewszystkiem aby wszyscy zapisani ożywieni byli troską o rozwój misyj i czynnie wypełniali święte cele Stowarzyszenia.

26. Rada diecezjalna zbiera się dwa razy do roku; ponadto, ilekroć Dyrektor będzie uważał za potrzebne jej zwołanie.

27. Do kierownika diecezjalnego należy przesyłanie do Rady krajowej na początku każdego roku, po porozumieniu się z Radą diecezjalną, sprawozdania z dochodów i rozchodów oraz z działalności do zatwierdzenia wraz z wykazem nowych członków zapisanych.

28. Sekretarz sporządzać będzie wszelkie protokuły, zarówno zebrań Rady jak zgromadzeń diecezjalnych, oraz z ważniejszych spraw, odnoszących się do Pobożnego Związku w diecezji.

29. Obowiązkiem Skarbnika jest zbieranie składek, przez poszczególnych członków uiszczanych, sumienne zarządzanie funduszami i corocznie zdawanie z tego sprawy Radzie diecezjalnej.

30. Siedzibę Rady diecezjalnej ustala Kierownik czyli Dyrektor, za zgodą Ordynarjusza.

IV. O Zjazdach.

31. Zjazdy krajowe wszystkich członków, należących do Pobożnego Związku Misyjnego Duchowieństwa z całego narodu lub kraju, odbywać się będą przynajmniej raz na lat pięć, kolejno w znaczniejszych ośrodkach kraju według uznania Prezesa.

32. Jeżeli dla szczególnych powodów okaże się potrzeba zwołania ogólnego Zjazdu poza porządkiem, wówczas Prezes, w porozumieniu się z Radą krajową, zwoła Dyrektorów diecezjalnych i odda sprawę do rozpatrzenia przez nich.

33. Na zwyczajnym Zjeździe Sekretarz Rady krajowej przedstawia sprawozdanie z tego wszystkiego, co godnego uwagi zdziałano od ostatniego zebrania ogólnego.

34. Skarbnik zaś zda sprawę ze stanu finansowego Pobożnego Związku w kraju.

35. Zjazd krajowy obraduje: nad stanem Związku; nad środkami odpowiedniemi, któreby rozbudzały miłość i wzmacniały zapał względem misji; nad sprawami i zagadnieniami, przedstawionemi Radzie krajowej i przekazanemi do rozpatrzenia; nad projektami zgłoszonemi przez kierowników Dzieł misyjnych i

nad innemi tego rodzaju sprawami. Bez wyraźnej zgody krajowej nie wolno będzie poruszać na Zjazdach ogólnych takich spraw, które nie zostaną objęte uprzednio uchwalonym porządkiem obrad.

36. Zjazdy diecezjalne odbywać się będą przynajmniej raz na dwa lata; poza porządkiem zwyczajnym, dla słusznych powodów, może być Zjazd zwołany przez Dyrektora, po wysłuchaniu zdania Rady i potwierdzeniu przez Ordynarjusza.

37. Zjazdy diecezjalne kierują się temi samemi przepisami, co i Zgromadzenie krajowe.

PRZYWILEJE DUCHOWNE.

I. Odpust zupełny, który będzie można zyskiwać pod zwykłemi warunkami, w uroczystości: 1) Trzech Króli, 2) ŚŚ. Apostołów, 3) Ś. Michała Archanioła, 4) Ś. Franciszka Ksawerego, 5) raz w miesiącu, w dniu dowolnie przez siebie obranym, 6) w godzinę śmierci według warunków wymaganych.

II. Odpust stu dni za każdy pobożny uczynek na korzyść Misji spełniony.

III. Władza (byleby członek Związku był aprobowany do słuchania spowiedzi):

1-o poświęcenia poza Rzymem, samym tylko znakiem krzyża, koronek, różańców, krzyżów, krucyfiksów, medalików i małych posążków, dla zyskiwania odpustów apostolskich (Por. Akta St. Apost., 1922, str. 143);

2-o poświęcenia samym tylko znakiem krzyża koronek, na wzór różańców uczynionych, dla zyskiwania odpustów zwanych krzyżackiemi,

3-o poświęcenia i wkładania, według obrzędów przez Kościół przepisanych, szkaplerzy: Męki Pańskiej, Niepokalanego Poczęcia N. M. P., Przenajśw. Trójcy, Matki Boskiej Bolesnej i Matki Boskiej Karmelitańskiej, zatwierdzonych przez Stolicę Apostolską (Por. niżej n. VII);

4-o poświęcenia znakiem krzyża krucyfiksów dla zyskania odpustów, przywiązanych do pobożnego ćwiczenia Drogi Krzyżowej, przez wiernych, którzy mają poważne przeszkody do nawiedzania „Stacyj";

5-o poświęcenia krucyfiksów jednym tylko znakiem krzyża, dla zyskania odpustu zupełnego na godzinę śmierci przez tych, którzy przy zachowaniu przepisanych warunków ucałują je lub przynajmniej jakimś sposobem się ich dotkną (Por. Akta St. Ap. 1914, str. 348).

IV. Indult osobisty ołtarza uprzywilejowanego czterykroć w tygodniu, byleby nie korzystali z podobnego indultu w innym jeszcze dniu. (To wszystko udzielone zostało przez Ś. Penitencjarę 15 list. 1918. Por. Akta St. Ap. 1919, str. 20).

V. Władza (byleby, jak wyżej, członek był aprobowany do słuchania spowiedzi sakramentalnej) poświęcenia koronek Siedmiu Boleści N. M. P., dla zyskiwania wszystkich i poszczególnych odpustów, jakich Papieże udzielili dla tychże koronek.

VI. Władza, jak wyżej, poświęcania i nakładania, pod jedną formułą szkaplerzy, które mają prawo nakładać jako członkowie Pobożnego Związku (Na posłuchaniu u Ojca św. udzielona J. Em. Prefektowi ś. Kongr. Rozkrzewienia Wiary dnia 20 marca 1919. Por. Akta St. Ap. 1919, str. 179).

VII. Władza nakładania szkaplerzy, o których mowa wyżej bez obowiązku zapisywania do księgi Bractwa (Udzielona J. Em. Prefektowi Ś. K. Rozkrzewiania Wiary na posłuchaniu u Ojca św. w dniu 4 marca 1920).

VII. Dla wszystkich członków udzielony jest przywilej uprzedzania już od południa Jutrzni z Laudesami dnia następnego, byleby jednak odmówili oficjum dnia bieżącego. (Na posłuchaniu u Ojca św. J. Em. Prefektowi Ś. Kongr. Rozkrz. Wiary udzielona dnia 1 grudnia 1921 r. Por. Akta St. Ap. 1921, str. 585).

114.

Modlitwa i wezwanie na intencję Misyj

Św. Penitencjarja Apostolska udzieliła 18 maja 1926 (Acta Ap. Sed. 1926 str. 322) wiernym 300 dni odpustu za każde odmówienie ze

sercem skruszonem poniższej modlitwy; zupełnego zaś odpustu na zwykłych warunkach za odmówienie jej przez cały miesiąc:

„Najukochańszy Panie nasz, Jezu Chryste, któryś Krwią Swoją świat odkupił, racz wejrzeć miłościwie na tę wielką część rodzaju ludzkiego, siedzącego jeszcze w ciemnościach błędu i cieniu śmierci i spraw, ażeby i dla nich zajaśniało w pełni światło prawdy Twojej. Pomnóż, o Panie, liczbę głosicieli Ewangelji Swojej, racz ich zapał i pracę łaską Swą św. wspomóc i uczynić owocną. Pobłogosław, aby wszyscy wierni, za ich pracą, uznali Ciebie swym Stwórcą i Odkupicielem i do Ciebie się nawrócili. Sprowadź błądzących do owczarni Swojej, zbuntowanych zaś na łono jedynie prawdziwego Kościoła. Przyspiesz Najdroższy Zbawicielu, przyjście na ziemi oczekiwanego Swego Królestwa, a ludzi wszystkich pociągnij do Najsłodszego Serca Swego, ażeby już w końcu mogli cieszyć się niemającemi ceny dobrodziejstwami Twego odkupienia w królestwie niebieskim".

Za wezwanie zaś: „Abyś wszystkich błądzących do jedności Kościoła, a niewiernych wszystkich do Światła Ewangelji przyprowadzić raczył, Ciebie prosimy wysłuchaj nas". 300 dni odpustu za każde wezwania tego odmówienie.

Modlitwę tę i wezwanie należy z ludem odmawiać odtąd po każdem kazaniu niedzielnem aż do odwołania.

P e l p l i n, dnia 9 grudnia 1926.

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

115.

Dotyczy kolekty na cel rozbudowy Instytutu misyjnego w Lublinie

Towarzystwo Misyjne, które ma na celu szerzenie wiary katolickiej na najbliższym Wschodzie, wyrosło z głębokiego poczucia obowiązku, który ciąży na Polsce. Wszakże ona przedewszystkiem powołana jest do tego, aby nieść światło prawdziwej wiary sąsiadom. Tym końcem powstał Instytut misyjny w Lublinie, wychowujący kler, któryby mógł skutecznie podjąć się tej pracy misyjnej. Rozwój Instytutu zapowiada się pomyślnie. Rektorem jest X. Łucjan Chwiećko z archidiecezji Mohylowskiej, były profesor i prokurator Petersburskiego Seminarjum duchownego, skazany w r. 1923 na 10 lat więzienia bolszewickiego a wymieniony przez Rząd polski. Orientalistyki uczy X. dr. Cichowski, który w roku ubiegłym ukończył Instytut Orjentalny w Rzymie. Alumnów jest dość pokaźna liczba.

Trzeba więc poprzeć zbożne te usiłowania. Zarządzamy tedy kolektę na cel rozbudowania Instytutu misyjnego w Lublinie *na dzień 26 grudnia r. b.* Kolektę tę należy zapowiedzieć w IV niedzielę Adwentu, cel jej wyjaśnić i poprzeć gorąco, a składkę przesłać niezwłocznie do Kasy Biskupstwa w Pelplinie.

P e l p l i n, dnia 9 grudnia 1926.

† **Stanisław Okoniewski,**
Biskup Chełmiński.

116.

Dot. ustalenia dochodu beneficjatów

Ponieważ wedle Konkordatu i orzeczenia Stolicy Apostolskiej podstawą dochodu beneficjatów jest w pierwszym rzędzie ziemia, którą oni użytkują, należy dochody z ziemi płynące jak najdokładniej ustalić.

Prócz ziemi posiadają beneficjaci inne jeszcze źródła dochodu, które również należy ustalić, aby były sprawiedliwym podkładem podatku dochodowego i diecezjalnego, który niestety na utrzymanie zakładów diecezjalnych, tworzenie nowych placówek duszpasterskich i tym podobne cele diecezjalne jest jeszcze koniecznie potrzebny.

W tym celu zarządzamy, aby **każdy Rządca** czy parafji,, czy samodzielnej stacji duszpasterskiej, **złożył** dokładną **deklarację** wedle kwestjonarjusza poniżej podanego, **najpóźniej do dnia 10 stycznia 1927** na ręce swego X. Dziekana.

Tenże stanowić będzie wraz z dwoma kapłanami dekanalnymi, których wybiorą Rządcy parafij i kuracyj, **komisję dekanalną.** Komisja ta przejrzy deklaracje i prześle je wraz z oce-

ną **najpóźniej do 15 stycznia 1927 do** Wikarjatu Generalnego w Pelplinie.

Tam rozpatrzy się w deklaracjach jako ostatnia instancja **Komisja diecezjalna,** składająca się z X. Prepozyta kapituły katedr. L. Rogackiego, X. Prob. Karpińskiego z Osieka i X. Prob. Kurowskiego z Lalków.

Deklaracje te służyć będą jako podstawa dla statystycznego zestawienia **dla komisji Episcopatu polskiego**, której sprawę tę poruczono.

Wymienione powyżej terminy do złożenia deklaracyj należy bezwzględnie zachować. Jeśliby beneficjaci do dnia 10 stycznia 1927 deklaracyj nie złożyli, układa je za nich Komisja dekanalna nieodwołalnie.

I

Kwestjonarjusz.

I Dekanat ....

1. parafja ....

2. kuracja ....

itd.

Proboszcz albo kuratus posiada ziemi w hektarach								
ornej	ogrodów	łąk	lasu	wody	pastwisk	zupełnych nieużytków	razem	płaci podatku z ziemi

II

Ma dochodu z akcydensów						Ma ciężary		
z chrztów	ślubów	pogrzebów	kolendy	wymienianek	kartek	Na odpusty	Na X. Wikarego	Inne z dokładnem wyszczególnieniem

Pelplin, dnia 9 grudnia 1926.

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

117.

Dotyczy nabożeństwa na cześć Serca Jezusowego na I. piątek miesiąca

Zezwalamy na wystawienie Najśw. Sakramentu podczas śpiewanej Mszy św. wotywnej o Najśw. Sercu Jezusowem w pierwszy piątek miesiąca we wszystkich kościołach Naszej diecezji, w których Apostolstwo Modlitwy jest zaprowadzone, pod tym warunkiem, że po Mszy św. odmówi się Litanje do Najśw. Serca Jezusowego i akt ofiarowania się Jemu.

Pelplin, dnia 9 grudnia 1926 r.

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

118.

Missio canonica duchowieństwa zajętego w duszpasterstwie

Stosownie do art. XIII Konkordatu potrzebują nauczyciele religji katolickiej osobnego upoważnienia do nauczania (t. zw. misji kanonicznej) od Ordynarjusza.

Podaję do wiadomości, iż duchowieństwo parafjalne posiada misję kanoniczną do nauczania religji w szkołach powszechnych swojej parafji mocą urzędu swojego pasterskiego.

Pelplin, dnia 9 grudnia 1926 r.

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

119.

Dotyczy misyj ludowych, dawanych przez OO. Jezuitów

Kierownictwo misyj ludowych, dawanych przez OO. Jezuitów, objął O. Stanisław Sopuch, którego siedzibą jest obecnie Kolegjum teologiczne OO. Jezuitów w Lublinie. Do niego

więc należy się zwracać w sprawie misyj ludowych (Lublin, Bobolanum).

Co do rekolekcyj dla inteligencji, czy dla szkół lub innych prac należy się zwrócić do Prowincjała OO. Jezuitów (Warszawa, Świętojańska).

120.

Tydzień Propagandy Trzeźwości pod hasłem „Ratujmy młodzież"

organizują organizacje przeciwalkoholowe w czasie od 1. do 8 lutego 1927 r. Aczkolwiek już ze Składnicy Abstynenckiej w Poznaniu Przewielebni Księża Proboszczowie większych parafji odebrali zapewne osobną prośbę oraz informacje, uważam za wskazane zwrócić uwagę Wielebnego Duchowieństwa na wielkie znaczenie i potrzebę podobnej propagandy we wszystkich parafjach oraz wyrazić niezłomną nadzieję, iż Duchowieństwo Mej diecezji całą duszą zajmie się w miarę sił i możności stworzeniem Komitetów Parafjalnych i otoczy je życzliwą opieką. Ponadto zgadzam się na to:

a) aby w myśl propozycji Centralnego Komitetu w jedno z obu dni świątecznych tj. 2 albo 6 lutego Rządcy parafij urządzili nabożeństwo z kazaniem i składką kościelną na potrzeby przeciwalkoholowej centrali katolickiej w Poznaniu,

b) aby bractwa i stowarzyszenia kościelne ze swemi sztandarami i chorągwiami wzięły udział w pochodzie manifestującym wolę trzeźwości narodu, o ile Komitet Parafjalny taki pochód urządzi,

c) aby składkę kościelną przekazano bezpośrednio do Składnicy Abstynenckiej w Poznaniu nr. P. K. O. 200 424 z wyraźnym dopiskiem: składka kościelna z parafji . . . . Dochody Komitetu należy odesłać osobno, albo przynajmniej podać która składka jest kościelna, a która pozakościelna,

d) aby polecili z ambony planowane wykłady.

Pelplin, dnia 9 grudnia 1926 r.

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

121.

Zgłoszenia do konwersji asygnat

Wedle rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17 września 1926 art. 9 mogą zgłoszenia do konwersji asygnat i obligacyj pożyczek państwowych względnie świadectw tymczasowych, o ile takie zgłoszenia nie zostały złożone na zasadach ustawy z dnia 20 lipca 1925 (Dz. U. R. P. nr. 90 poz. 629), mogą być składane w ciągu 6 miesięcy od dnia 17 września 1926.

122.

Wakujące beneficja

Wskutek ekskardynacji dobrowolnej X. Prob. Bolesława Maslowskiego wakuje beneficjum

w *Drzycimiu;*

wskutek śmierci X. Prob. Dr. B. Czapli beneficjum

w *Subkowach.*

123.

Posada profesora języka greckiego w Pińsku; duszpasterstwo we Francji i na Bukowinie

Zamierzamy przeznaczyć jednego z księży diecezji Naszej na profesora języka greckiego w Pińsku. Poza tem zamierzamy posłać jednego kapłana na duszpasterstwo do Francji i jednego na Bukowinę.

Księża, którzyby mieli chęć poświęcenia się pracy tej doniosłej, niech zgłoszą się do *Ordynarjatu Biskupiego* najpóźniej do 1 stycznia 1927.

Pelplin, dnia 10 grudnia 1926

† **Stanisław Wojciech,**
Biskup Chełmiński.

124.

Zmiany w duchowieństwie

X. wikary Mickholz z Wąbrzeźna do Luzina;
X. Bol. Piechowski z Luzina jako kuratus do Lubiszewa;

X. Julian Piechowski z Lubiszewa do Jabłowa;
X. wikary Hinz z Parchowa jako administrator do Drzycimia;
X. dziekan Dembek mianowany administratorem w Łasinie,
jego substytut tamże X. Dahlman z Grudziądza;
X. wikary Lewańczyk z Wąbrzeźna do Konarzyn;
X. wikary Gdaniec z Konarzyn do Wąbrzeźna;
X. wikary Kwiatkowski z Tczewa do Grudziądza;
X. wikary Kłopocki z Golubia do Nieżywięcia;
X. Borowski Feliks ustanowiony wikarym w Golubiu;
X. Szarafiński z Łasina katechetą w Toruniu;
X. Brejski z Grudziądza katechetą w Wąbrzeźnie;
X. wikary Stryszyk z Cekcyna administratorem w D. Garcu.

Nakładem Biskupiego Jeneralnego Wikarjatu. Czcionkami Drukarni i Księgarni T. z o. por. w Pelplinie.